

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

Stævnemøde med spøgelse i rørskoven

At se en rørdrum tæt på i den danske natur er ikke en hverdagsbegivenhed. Og at opleve en rørdrum fri til sin udkårne og se en parring på få meters afstand er kun de færreste forundt.

Jeg havde luret rørdrummerne. Ud på eftermiddagen, når solen i nogle timer havde lunet vandet i kanten af tagrørsumpen, kom de nålestribe hejrerer frem for at finde føde. I særlig grad, hvis der kom en hurtig omgang regn i et tordenlummert vejr. Så blev drummerne tilsyneladende ekstra aktive. Kompakte byger med spektakulære opklaringer gør altså noget ved fugle, folk og fæ.

Han og hun mødes i udkanten af rørskoven. Foto: Jan Skriver.

I flere dage i træk var mønsteret det samme; næsten på klokkeslæt kom rørdrummerne frit frem, og jeg var klar. En eftermiddag havde drummerne andet i hovedet end padder, hundestejler og vandkalve. Ud over guldsmede var der erotik i luften.

Her er rørdrumparret kommet ganske tæt på hinanden, og der lægges op til parring, maj 2011. Foto: Jan Skriver.

Hannen forsøgte at imponere ved at gøre sig stor i struben, og jeg bildte mig ind, at den fysisk mindre og svagere farvede hun så både betaget og betuttet ud. Hun bøjede sig ned og gik i knæ af benovelse over at have mødt rørskovens Don Juan. Med et begyndte en løjerlig spadseretur med strakte halse i kanten af sumpen mellem tuer af kæruld og lysesiv. I små etaper nærmest krøb hunnen af sted. Hendes bevægelsesmønster var slange og fugl i et.

Et yderst sjældent syn: To rørdrummer parrer sig i den tørre vegetation. Maj 2011. Foto: Jan Skriver.

Så nåede rørdrummerne et tørt område med gamle lysesiv. Her besteg hannen den krybende hun, der sagde hvæsende lyde, som jeg, hvis jeg ikke havde vidst og set bedre, ville have troet stammede fra et større pattedyr. Som altid hos fugle var forspillet væsentligt længere end selve akten, der ikke varede mange sekunder. Så var dét bal forbi, og magerne spankulerede hver til sit.

Her er rørdrumparret fotograferet efter parringen. Kort efter skiltes de to fugle, og hannen forlod stedet. Foto: Jan Skriver.

Hannen sneg sig væk i ly af dunhammere, og han svømmede over adskillige meter åbent vand. Foråret og forsommeren igennem fulgte jeg jævnligt rørdrummerne, der ganske givet fostrede unger et sted i det skjulte. Drummerne fløj dagligt frem og tilbage mellem flere fourageringsområder og et ganske bestemt sted i rørskoven. Og naturligvis brølede hannen særligt morgen og aften, så man kunne høre ham på kilometers afstand.

Rørdrumhannen svømmer væk efter parringen. Foto: Jan Skriver.

Det er ganske vist, at rørdrummen er en af de mest spøjse fugle i den danske natur. Den er lavet at det stof, som myter og magi i det fri er gjort af. Fantasien har alle dage været rørdrummens følgesvend, når man i de mørke timer fra dybe, uvejsomme rørskove hører dens besynderlige, hule brøl.

En rørdrum kan se helt skeløjet ud, når den ses i denne vinkel. Foto: Jan Skriver.

I gamle dage, før vi fik tykke bøger, og længe før internettet spandt os sammen, troede folk i Limfjordslandet, at rørdrummen var et genfærd af en ond herremand fra Aggersborggård. Han hed Mads Spejser, og han var et skarn og en slyngel, der behandlede sine tjenestefolk og naboer som skidt. Da han døde, tog hans sorte sjæl bo ude i Vejlernes vidtstrakte rørskove, og han fik aldrig fred i en grav.

Rørdrum. Foto: Jan Skriver.

Hver forårs- og sommernat har han lige siden brølet sin klage ud over Han Herreds rørsumpe. Og folk var bange for at færdes, hvor rørskovens spøgelse huserede i mørket. Men Mads Spejser er altså bare et ornitologisk drømmesyn i skikkelse af en rørdrum. Og fuglens pauken er slet og ret dens sang. Med de dybe brøl, der opstår, når fuglens udåndingsluft i stød får dens svælg til at fungere som et stortrommeskind, fortæller rørdrumhannen, at et territorium er besat.

Her er rørdrummen netop fløjet op fra dens skjul i rørskoven. Foto: Jan Skriver.

Vejlernes våde vildmark er ubestridt rørdrummens danske nationalscene, for rundt regnet 100 ynglepar lever og brøler i Hannæs i landet mellem Limfjorden og Vesterhavet. Den danske bestand skønnes i disse år at tælle 200-300 ynglepar. Et par lange, hårde vintre har formentlig kostet nogle rørdrummer livet.

To rørdrummer jager hinanden i luften højt over rørskoven. Foto: Jan Skriver.

Men i de senere årtier har rørdrummen været i svag fremgang i Danmark. Arten rykker trofast ind og etablerer sig i naturgenoprettede områder, hvor nye våde arealer med rørskove og sumpe træder frem i terrænet. I mange andre lande går arten tilbage på grund af dræninger og ødelæggelse af dens biotoper.

Flyvende rørdrum. Foto: Jan Skriver.

De vestjyske fjorde, Skjern Ådalen, Tøndermarsken med Vidåen, Lille Vildmose, Sydlangeland, Maribosøerne og en række moser og søer med tagrør på Sjælland huser rørdrummer. Ja, bare et brøl fra centrum af København kan man opleve spøgelse i rørskoven ved Hejresøen på Vestamager og undertiden i Utterslev Mose. Da kan det hælde, at rørdrummen må kæmpe med storbyen om en plads i nattens lydbillede.

 Dato:
24. 05. 2012

 Skrevet af:
Jan Skriver

 Fotos af:
Jan Skriver

 Emner:
OPLEVELSER I FELTEN

 Tags:
DANSKE YNGLEFUGLE, PARRINGSADFÆRD, RØRDRUM

 Kilder

Fakta om rørdrum